

“ДАРХАН СЭЛЭНГИЙН ЦАХИЛГААН ТҮГЭЭХ СҮЛЖЭЭ” ХК

2020 оны 12 дугаар сарын 31-нээр дуусгавар болсон
Санхүүгийн аудитын тайлан

Улаанбаатар хот
2021

НЯГТЛАН БОДОХ БҮРТГЭЛ, ТАТВАР, САНХҮҮГИЙН ХЯНАЛТ
БАТАЛГААЖУУЛАЛТЫН ИТГЭМЖЛЭГДСЭН ХӨНДЛӨНГИЙН БАЙГУУЛЛАГА

“Ай Жэй Эй Эйч-Аудит” ХХК

20. 21. он. 03. сар. 18. өдөр

№ 51/2020

Улаанбаатар хот

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН

“Дархан Сэлэнгийн Цахилгаан Түгээх Сүлжээ” ХК-ийн хувьцаа эзэмшигч танаа

Санхүүгийн тайлангийн аудитын талаарх тайлан

“Дархан Сэлэнгийн Цахилгаан Түгээх Сүлжээ” ХК-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдлын тайлан, тухайн өдрөөр тасалбар болсон хугацааны орлогын тайлан, өмчийн өөрчлөлтийн тайлан, мөнгөн гүйлгээний тайлан болон ач холбогдол өндөртэй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын хураангуйг багтаасан санхүүгийн тайлангийн тэмдэглэлээс бүрдэх санхүүгийн тайланд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр, эдгээр санхүүгийн тайлангууд нь бүх материаллаг зүйлсийн хувьд “Дархан Сэлэнгийн Цахилгаан Түгээх Сүлжээ” ХК-ийн 2020 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тухайн өдрөөр дуусгавар болгосон тайлант жилийн үйл ажиллагааны үр дүн, мөнгөн гүйлгээг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартуудын дагуу үнэн зөв толилуулсан байна.

Аудитын дүгнэлтийн үндэслэл

Бид энэхүү аудитын ажлыг Аудитын олон улсын стандартуудын дагуу хийж гүйцэтгэв. Эдгээр стандартуудын дагуу хүлээх хариуцлагаа энэ тайлангийн Санхүүгийн тайлангийн аудитад хүлээх аудиторын үүрэг хариуцлага гэсэн хэсэгт харуулав. Бид санхүүгийн тайлангийн аудиттай холбоотой зохих ёс зүйн шаардлагуудын дагуу компаниас хараат бусаар ажиллах үүрэг хариуцлагаа бүрэн биелүүлсэн болно. Бидний олж авсан аудитын нотолгоо нь бидний гаргасан дүгнэлтэнд хангалттай бөгөөд зохистой үндэслэл олж чадсан гэдэгт итгэлтэй байна.

Аудитын гол асуудлууд

Бидний мэргэжлийн шүүмжээр аудитын гол асуудлууд гэж тайлант үеийн санхүүгийн тайланд хамгийн их нөлөөтэй асуудлууд юм. Санхүүгийн тайлангийн аудитын хурээнд эдгээр асуудлуудыг нэгтгэсэн байдлаар авч үзсэн ба дүгнэлтээ гаргахдаа тусдаа дүгнэлт гаргаагүй болно.

Санхүүгийн тайлангийн талаархи компанийн удирдлагын хариуцлага

Эдгээр санхүүгийн тайланг Санхүүгийн Тайлагналын Олон Улсын Стандартын дагуу бэлтгэж, үнэн зөв толилуулах нь удирдлагын үүрэг хариуцлага юм. Зальт ажиллагаа буюу алдаанаас үүдсэн материаллаг буруу илэрхийллээс ангид санхүүгийн

ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ТАЙЛАН (үргэлжлэл)

тайланг бэлтгэж, үнэн зөв толилуулахтай холбогдсон дотоод хяналтыг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх мөрдөх, нягтлан бodoх бүртгэлийн зохих бодлогыг сонгож, хэрэглэх, тухайн нөхцөл байдалд үндэслэлтэй нягтлан бodoх бүртгэлийн тооцооллыг хийх нь энэхүү хариуцлагад хамаарна. Санхүүгийн тайланг гаргахдаа удирдлага компаний тасралтгүй байх зарчимтай холбоотой асуудлыг тодруулсан ба цаашид компани үйл ажиллагаагаа тасралтгүй явуулах үүрэг хариуцлагыг хүлээсэн байна.

Санхүүгийн тайлангийн талаархи аудиторын хариуцлага

Бидний үүрэг хариуцлага бол гүйцэтгэсэн аудитын ажилдаа тулгуурлан эдгээр санхүүгийн тайлангуудад дүгнэлт гаргах явдал юм. Бид аудитаа Аудитын Олон Улсын Стандартын дагуу хийж гүйцэтгэлээ. Эдгээр стандарт нь санхүүгийн тайлангууд материаллаг зөрчилгүй илэрхийлэгдсэн гэсэн зохих нотолгоог олж авах зорилгоор аудитыг төлөвлөж, гүйцэтгэх болон мэргэжлийн ёс зүйн шаардлагуудыг даган мөрдөхийг биднээс шаарддаг.

Аудитын үед санхүүгийн тайлангууд дахь дүн мэдээ болон тодруулгын талаар аудитын нотолгоо олж авахад чиглэгдсэн горимуудыг гүйцэтгэсэн. Эдгээр горимуудыг аудиторын шийдэлд суурилан сонгодог бөгөөд үүнд, залилан юмуу алдаанаас үүдэлтэй материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдлийн тооцоолол багтдаг. Эдгээр эрсдлийн үнэлгээг хийхтэй холбоотойгоор, аудитор компанийн дотоод хяналтын үр нөлөөтэй байдалд нь дүгнэлт өгөх зорилгоор бус харин тухайн нөхцөл байдалд тохирсон аудитын горимыг тодорхойлохын тулд тухайн компанийн санхүүгийн тайланг бэлтгэж үнэн зөвөөр илэрхийлэхтэй холбоотой дотоод хяналтыг авч үздэг. Түүнчлэн санхүүгийн тайлагналыг ерөнхийд нь үнэлэхээс гадна, удирдлагын зүгээс хийсэн томоохон тооцооллууд болон хэрэглэсэн нягтлан бodoх бүртгэлийн бодлогуудын ул үндэстэй бөгөөд тохиромжтой байдлыг үнэлэх ажлыг бидний аудит багтаасан. Мөн нягтлан бodoх бүртгэлийн тасралтгүй байх суурийг удирдлага зохистой хэрэглэсэн эсэх, олж авсан аудитын баримт нотолгоонд үндэслэн компани үйл ажиллагаагаа тасралтгүй үргэлжлүүлэн явуулах чадамжтай холбоотой материаллаг тодорхой бус байдал байгаа эсэхийг тодорхойлсон.

Тайлангийн хэрэглээ

Энэхүү тайланг Монгол Улсын “Компанийн тухай хууль”-ийн 4-р зүйлд заасан хуулийн этгээд болох “Дархан Сэлэнгийн Цахилгаан Түгээх Сүлжээ” ХК-ийн хувь нийлүүлэгчдэд зориулж бэлтгэсэн. Бид энэхүү тайлангийн агуулгын хүрээнд өөр аливаа нэг гуравдагч талын өмнө хариуцлага хүлээхгүй болно.

Огноо: 2021. 03. 18

САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

2019 оны 12-р сарын 31

2020 оны 12-р сарын 31

ХӨРӨНГӨ		
Эргэлтийн хөрөнгө		
Мөнгөн хөрөнгө	390,315,270.62	482,890,714.16
Авлага	1,837,657,924.90	3,513,620,262.82
Татвар, НДШ-ийн авлага	116,954,868.42	22,105,061.67
Бусад авлага	4,568,461,502.48	4,360,508,763.31
Бараа материал	1,545,001,708.54	1,922,853,410.07
Урьдчилж төлсөн зардал/ тооцоо	133,794,177.43	-
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн	8,592,185,452.39	10,301,978,212.03
Эргэлтийн бус хөрөнгө		
Үндсэн хөрөнгө	75,903,122,289.46	75,247,961,859.51
Биет бус хөрөнгө	572,437,126.85	618,465,540.77
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн	76,475,559,416.31	75,866,427,400.28
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН	85,067,744,868.70	86,168,405,612.31
ӨР ТӨЛБӨР БА ЭЗДИЙН ӨМЧ		
Богино хугацаат өр төлбөр		
Дансны өглөг	5,646,449,099.08	5,412,606,020.27
Цалингийн өглөг	443,482,774.77	712,972,747.73
Татварын өглөг	871,792,905.70	416,062,238.73
Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн өглөг	294,953,471.58	198,913,870.42
Ноогдол ашгийн өглөг	-	
Богино хугацаат өр төлбөрийн дүн	7,256,678,251.13	6,740,554,877.15
Урт хугацаат өр төлбөр		
Урт хугацаат зээл	26,058,593.16	23,887,043.16
Хойшлогдсон татварын өр	12,836,941,951.38	12,342,570,101.97
Урт хугацаат өр төлбөрийн дүн	12,863,000,544.54	12,366,457,145.13
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨРИЙН ДҮН	20,119,678,795.67	19,107,012,022.28
Эздийн өмч		
Өмч / хувийн /	1,038,511,576.99	1,038,511,576.99
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	63,103,330,971.93	63,103,330,971.93
Хуримтлагдсан ашиг, (алдагдал)	806,223,524.11	2,919,551,041.11
Эздийн өмчийн дүн	64,948,066,073.03	67,061,393,590.03
Нийт өр төлбөр, өмчийн дүн	85,067,744,868.70	86,168,405,612.31

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно

БАЙНАГААТААР САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНЫН ААНДААГАА

УЛААНбаатар хот

ОРЛОГЫН ТАЙЛАН

2020 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

2020 оны 12-р сарын 31

Борлуулалтын орлого	97,795,127,424.56
Борлуулсан бүтээгдэхүүний өртөг	74,819,558,188.46
Нийт ашиг (алдагдал)	22,975,569,236.10
Түрээсийн орлого	31,697,353.49
Хүүний орлого	1,776,648.01
Бусад орлого	2,528,770,687.71
Борлуулалт маркетингийн зардал	9,841,276,689.16
Ерөнхий ба удирдлагын зардал	11,569,354,024.60
Санхүүгийн зардал	57,262,294.82
Бусад зардал	1,862,153,658.72
Гадаад валютын ханшийн зөрүүний олз (гарз)	420,540.42
Үндсэн хөрөнгө данснаас хассаны (гарз)	-
Бусад ашиг /алдагдал/	-
Татвар төлөхийн өмнөх ашиг (алдагдал)	2,208,187,798.43
Орлогын татварын зардал	94,860,249.53
Татварын дараах ашиг (алдагдал)	2,113,327,548.90
Тайлант үеийн цэвэр ашиг (алдагдал)	2,113,327,548.90
<i>Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно</i>	

УЗДААНЫАТАР ХОТ

ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН
2020 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Хувьцаат капитал	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний нэмэгдэл	Хуримтлагд- сан ашиг	Нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31	1,038,511,576.99	63,103,330,971.93	806,223,524.11
Гаргасан хувьцаат капитал			64,948,066,073.03
Залруулсан үлдэгдэл			
Тайлант үеийн цэвэр ашиг алдагдал		2,113,327,548.90	2,113,327,548.90
Бусад дэлгэрэнгүй орлого			
2020 оны 12-р сарын 31	1,038,511,576.99	63,103,330,971.93	2,919,551,041.11
			67,061,393,590.03

Нэмэлт тодруулгууд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.

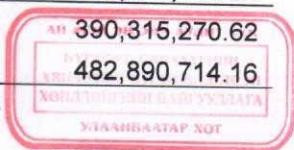

МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН
2020 оны 12 сарын 31-нээр дуусвар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

2020 оны 12-р сарын 31

Үндсэн үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Мөнгөн орлогын дүн (+)	83,596,427,844.18
Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого	80,663,959,388.31
Даатгалын нөхверөөс хулээн авсан мөнгө	
Бусад мөнгөн орлого	2,932,468,455.87
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	82,523,959,144.42
Ажилчдад төлсөн	8,510,713,580.49
Нийгмийн даатгалын байгууллагад төлсөн	1,298,067,334.28
Бараа материал худалдан авахад төлсөн	8,428,267,153.66
Ашиглалтын зардалт төлсөн	15,742,078.66
Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн	708,305,824.00
Хүүний төлбөрт төлсөн	633,526.00
Татварын байгууллагад төлсөн	2,770,055,793.84
Даатгалын төлбөрт төлсөн	19,776,720.00
Бусад мөнгөн зарлага	60,772,397,133.49
Үндсэн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	1,072,468,699.76
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны мөнгөн гүйлгээ	
Мөнгөн орлогын дүн (+)	1,776,648.01
Хулээн авсан хүүний орлого	1,776,648.01
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	965,858,894.65
Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	798,985,913.19
Биет бус хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн	166,872,981.46
Хөрөнгө оруулалтын үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(964,082,246.64)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээ	
Мөнгөн орлогын дүн (+)	(13,578,288.37)
Төрөл бүрийн хандив	(14,060,000.00)
Валютийн зөрүүний орлого	481,711.63
Мөнгөн зарлагын дүн (-)	(2,171,550.00)
Зээл, өрийн үнэт цаасны төлбөрт төлсөн мөнгө	(2,171,550.00)
Төлсөн ногдол ашиг	
Валютийн зөрүүний алдагдал	(61,171.21)
Санхүүгийн үйл ажиллагааны цэвэр мөнгөн гүйлгээний дүн	(15,811,009.58)
Бүх цэвэр мөнгөн гүйлгээ	92,575,443.54
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	390,315,270.62
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	482,890,714.16
<i>Нэмэлт тодруулгауд нь эдгээр санхүүгийн тайлангийн салшгүй хэсэг болно.</i>	

ТОДРУУЛГА 1. ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ БА ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА

“Дархан Сэлэнгийн Цахилгаан түгээх сүлжээ” ХК нь БНМАУ -ын Сайд нарын зөвлөлийн 1965 оны 155 дугаар тогтоолоор “Дархан Сэлэнгийн цахилгаан шугам сүлжээний газар” нэртэй анх байгуулагдан, Монгол улсын Засгийн газрын 2001 оны 164 дүгээр тогтоолоор “Дархан Сэлэнгийн цахилгаан түгээх сүлжээ” нэртэй ТӨХК болж өөрчлөн зохион байгуулагдсан. Засгийн газрын 2003 оны 14-р тогтоолыг үндэслэн, Төрийн өмчийн хорооноос зарласан нээлттэй тендер шалгаруулалтаар тус компанийн төрийн эзэмшлийн 10,385,116 ширхэг хувьцааг “Хасвуу” ХХК 3,600,000.000 / Гурван тэрбум зургаан зуун сая/ төгрөгөөр худалдан авсан. Бүтэц зохион байгуулалтын хувд бодлого зохицуулалтын 4 хэлтэс, мэдээлэл, шуурхай удирдлага, засвар, хэмжүүр, үйлчилгээ, хяналтын чиглэлийн 6 алба, цахилгаан тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, борлуулалтын ажлыг гүйцэтгэх 4 салбар, хэрэглэгчдэд үйлчлэх 2 төвтэй, нийт 420 гаруй ажилтантай. Сэлэнгэ, Дархан уул аймгийн бүх сум, суурин газар, Төв аймгийн 6 сум, нийт 74000 км² нутаг дэвсгэрт орших аж ахуйн нэгж, байгууллага, айл өрхөд цахилгаан эрчим хүчийг түгээж, ханган борлуулах үйл ажиллагааг явуулж байна. Ингэхдээ Эрчим хүчний яам, Эрчим хүчний Зохицуулах хорооноос олгосон тусгай зөвшөөрлийн дагуу дараах үйл ажиллагааг явуулж байна.

- Цахилгаан эрчим хүч түгээх
- Цахилгаанаар зохицуулалттай хангах
- 5-100 МВ т-ын эрчим хүчний эх үүсвэр барих, угсрах, засварлах
- 0,4-220 КВ болон түүнээс дээш цахилгаан дамжуулах шугам, дэд станцын угсралт, засвар
- ЦЭХ-ний 1 ба 3 фазын тоолуурын шалгалт, тохируулга, суурилуулалт
- Туршилт тохируулгын ажил үйлчилгээ / 2 догч коммутацийн ажлууд болон хэмжилт туршилт тохируулгын бүх төрлийн ажлууд/
- 0,1-100 МВ т-ын эрчим хүчний эх үүсвэрийн ТЭЗҮ, зураг тесэл боловсруулах
- Цахилгаан дамжуулах шугам, дэд станцын ТЭЗҮ, зураг тесэл боловсруулах /110 КВ –аас дээш/
- Бусад дагалдах ажил үйлчилгээ / өрлөг, дулаалга, бэхэлгээ болон тулгуур хийц хэсгийн үйлдвэрлэлт, нийлүүлэлт/